

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra teologické etiky a spirituální teologie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky ThLic. Petr Štica, Th.D.

Autor/autorka práce: Bc. Martina Víšková
 Studijní program/obor: Humanitní studia, Aplikovaná etika
 Název práce: Potrat z racionálního hlediska
 Vedoucí práce: Doc. Libor Ovečka, Dr.
 Rozsah práce: 79 s. (76 NS)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☐	☒
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐

B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☐	☒
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☒
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomandka Martina Víšková ve své závěrečné práci zpracovala z etické perspektivy téma potratu. K tématu shromáždila nemalé množství údajů a předložila různé, eticky relevantní perspektivy na eticky palčivé a ve veřejnosti stále diskutované téma.

Diplomová práce se však v předkládané podobě utkává s několika těžkostmi - zejména s tím, že téma a cíl práce jsou formulovány příliš široce. Zpracování pak ve výsledku působí roztržštěně. Autorka v úvodu zmiňuje, že se bude problematikou zabývat "nejen z morálního hlediska, ale řekněme i z rozumového" (7). Znamená to, že morální hledisko není rozumové? Co se rozumovou či racionální perspektivou, která se objevuje i v názvu práce, míní? Zmiňované, spíše "rapsodické" zpracování se ukazuje již na struktuře práce. Rozdělení do 15 (sic) částí činí pro čtenáře cestu k vytčenému cíli klopotnou a málo přehlednou. Některé kapitoly (části 8, 9, 11) mají pouze 2 strany. V kapitole 10 jsou reflektované důvody pro potrat systematizovány poněkud nejasně - mezi finančními důvody je uváděn potrat z důvodu pohlaví dítěte, mezi zdravotními důvody pak znásilnění. Náhled do situací v různých zemích (kap. 14) je zajímavý, přesto se zvidavý čtenář musí ptát, jakou roli tato kapitola v práci má, podle jakého kritéria byly jednotlivé země vybrány a zda všechny zdroje, z nichž se v této části vychází, lze považovat za seriózní prameny (srov. internetovou stránku Donna glamour pro popis situace v Itálii).

Autorka v práci vychází z relevantní sekundární literatury, a to jak etické, tak přístupující k problematice z jiných úhlů pohledu. Na některých místech by však čtenář uvítal odkaz na primární zdroje nebo další referenční publikace, které by daná tvrzení pevněji ukotvily: V jakém spise doporučuje Platón ženám nad 40 let potrat? V jakém spise Aristotelés popisoval potrat jako "způsob regulace početnosti rodiny a také ho doporučoval" (9)? Tu a tam se v práci objevují formulace "na základě výzkumu", někdy ale u nich není zřejmé, o jaký výzkum se opírá (28). Je spolehlivě doloženo, že na neochotu lékařů v Itálii k provádění interrupcí má vliv Vatikán (66)? Jaké studie dokládají větší množství sebevražd a sebepoškození u žen, které podstoupily potrat (40)? Lze doložit, že se embryologové "snaží prosadit, aby se o lidské osobě začalo mluvit, až když se začíná vyvíjet funkce šedé mozkové kůry" (21)? Překvapivé je tvrzení, že se "křesťanství nerado přímo vyjadřuje k potratům" (17), zejména vzhledem k tomu, že na s. 19 následuje obsáhlý citát z Katechismu katolické církve, jenž se potratu věnuje obsáhle a explicitně.

Některé formulace a argumentace zůstávají kryptické. V čem autorka spatřuje problém samovolného potratu (64)? Jde o etický problém? V jakém smyslu? Co se míní tvrzením, že "problémem může být potrat v prvních týdnech těhotenství, kdy žena ani nemusí zjistit, že je těhotná" (64)? Jak autorka nahlíží na Hnutí pro život? Na jedné straně je v práci doporučováno, aby organizace tohoto hnutí byly zřizovány povinně "v každém větším městě a byly povinně navštěvovány" (32), na druhé straně se k němu v závěru staví vysloveně kriticky (65). V práci se objevuje nemálo jednotlivých formulací, které jsou na hranici srozumitelnosti. Co se např. myslí tím, že "teologie nemá přesně daný čas a nemůže tedy s jistotou určit, kdy začíná život lidské osoby" (67)?

Martina Víšková po právu jako jeden z klíčových bodů reflexe uvádí otázku, kdy začíná lidský život. Přestože zdůrazňuje rozmanitost názorů, jež se v diskuzi, kdy lidský život začíná, objevují, v práci překvapivě není zmíněn princip tutorismu. Návrh "nařízeného (sic) užívání antikoncepce" (67) zní přinejmenším sporně.

Z uvedených důvodů práci připouštím k obhajobě pouze s rozpaky. Její obhájení závisí na vyjasnění připomínek uvedených v posudku (respektive v obou posudcích).

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

--

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 28. srpna 2018

Podpis: